

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.07.1975, sp. zn. 6 Tz 35/75, ECLI:CZ:NS:1975:6.TZ.35.1975.1

Číslo: 21/1976

Právní věta: Ani skutečnost, že bicyklista išiel po vozovke za zníženej viditeľnosti bez bieleho svetla a tým hrubo porušil ustanovenie § 23 ods. 6 vyhl. č. 80/1966 Zb. o pravidlách cestnej premávky, nevylučuje vinu vodiča motorového vozidla, ktorý v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 cit. vyhlášky neprispôbil rýchlosť vozidla vzdialenosti, na ktorô mal rozhľad a v dôsledku toho nezbadal neosvetleného bicyklistu a spoluspôbil tak dopravnú nehodu. 1)

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.07.1975

Spisová značka: 6 Tz 35/75

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Pravidla silničního provozu, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 224 ods. 1 20/1965 Sb. § 9 ods. 1
§ 23 ods. 3
§ 23 ods. 6 100/1975 Sb. § 12 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/1976 sb. rozh.

Ani skutečnost, že bicyklista išiel po vozovke za zníženej viditeľnosti bez bieleho svetla a tým hrubo porušil ustanovenie § 23 ods. 6 vyhl. č. 80/1966 Zb. o pravidlách cestnej premávky, nevylučuje vinu vodiča motorového vozidla, ktorý v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 cit. vyhlášky neprispôbil rýchlosť vozidla vzdialenosti, na ktorô mal rozhľad a v dôsledku toho nezbadal neosvetleného bicyklistu a spoluspôbil tak dopravnú nehodu. 1)

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 30. 7. 1975 sp. zn. [6 Tz 35/75.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie okresného prokurátora Bratislava-vidiek zo 6. januára 1975 sp. zn. Pv 1202/74 a okresnému prokurátorovi prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Vyšetrovateľ ZNB - oddelenie vyšetrovania VB Bratislava-vidiek uznesením z 15. novembra 1974 sp. zn. VV 660/74 začal podľa § 160 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie a uznesením z 18. decembra 1974 podľa § 163 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie proti Z. B. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. Obvinenie se zakladalo na tom skutkovom základe, že 1. novembra 1974 o 18.25 hod. medzi obcami Malinovo-Tomašov viedol po ceste III. triedy osobné motorové vozidlo štátnej pozn. značky BHA 03-16 a počas jazdy predbiehal pred ním idúci autobus. Pri predbiehaní autobusu neprispôbil rýchlosť vozidla vzdialenosti, na ktorú mal rozhľad; tým sa stalo, že neskoro zbadal z protismeru prichádzajúceho neosvetleného bicyklistu I. Š. a na ľavej polovici vozovky v smere svojej jazdy doňho narazil. Pri zrážke bicyklista utrpel otras mozgu, zlomeninu ľavej nohy a odreniny na tvári; pri týchto zraneniach sa prepokladala doba liečenia a práce-neschopnosť v trvaní 6 - 8 týždňov.

Po skončení vyšetrovania vyšetrovateľ VB predložil vyšetrovací spis okresnému prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby pre uvedený trestný čin.

Okresný prokurátor Bratislava-vidiek právoplatným uznesením zo 6. januára 1975 sp. zn. Pv 1202/74 zastavil trestné stíhanie proti obvinenému Z. V. z dôvodu § 172 ods. 1 písm. b) Tr. por. pre uvedený skutok posudzovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák.

Proti tomuto uzneseniu okresného prokurátora podal v lehote uvedenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona generálny prokurátor SSR. Namietal, že okresný prokurátor sa vôbec nezaoberal tou skutočnosťou, že obvinený predbiehal autobus rýchlosťou 90 km/hod. za situácie, že mal vozidlo osvetlené len tlmenými svetlami a v tejto súvislosti neuvážil, či táto rýchlosť bola primeraná na to, že pri jazde s tlmenými svetlami je nevyhnutné znížiť rýchlosť jazdy preto, aby rýchlosť jazdy zodpovedala vzdialenosti, na ktorú má vodič rozhľad, čím možno včas predísť nepredvídaným situáciám, ktoré by mohli vodiča prekvapiť (napr. chodci, neosvetlený bicyklista na vozovke a pod.). Generálny prokurátor SSR navrhol, aby Najvyšší súd SSR vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 172 ods. 1 písm. b) Tr. por. a aby urobil nápravu chybného rozhodnutia.

Najvyšší súd SSR preskúmal v zmysle § 267 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že napadnutým uznesením bol porušený zákon v prospech obvineného v ustanovení § 172 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný prokurátor došiel na základe výsledkov vyšetrovania k záveru, že dopravnú nehodu zavinil výlučne poškodený bicyklista I. Š. tým, že sa vrazil na bicykli, ktorý nemal za zníženej viditeľnosti vpredu osvetlený bielym svetlom tak, ako to ukladá ustanovenie § 23 ods. 6 vyhlášky č. 80/1966 Zb. Tým sa stalo, že obvinený včas nepostrehol pri predchádzaní autobusu v protismere idúceho bicyklistu a nemohol preto zrážke zabrániť.

Okresný prokurátor však nepostupoval správne pri hodnotení výsledkov vyšetrovania, keď došiel k záveru, že obvinený najmä pri predbiehaní autobusu s vlekom urobil všetko, čo ako vodič motorového vozidla urobiť mal, čím sa stalo, že chybné usúdil na výlučnú vinu poškodeného na dopravnej nehode.

Z výsledkov vyšetrovania vyplýva, že k dopravnej nehode došlo na priamom úseku cesty mimo uzavretej obce vedúcej z Malinova do Tomašova v km č. 4, pričom vozovka široká 580 cm mala suchý asfaltový povrch. V čase dopravnej nehody bola tma a došlo k nej vtedy, keď obvinený viedol motorové vozidlo po ľavej polovine cesty v smere svojej jazdy, lebo predbiehal autobus s vlekom.

Obvinený sa hájil tým, že viedol vozidlo počas jazdy po pravej strane vozovky v smere svojej jazdy a mal rozsvietené diaľkové svetlá. Počas jazdy dobehol autobus s vlekom, ktorý išiel podľa jeho odhadu rýchlosťou asi 60 km./hod. Keďže podľa svetiel nevidel v protismere prichádzať žiadne motorové

vozidlo, ani iného účastníka cestnej premávky, rozhodol sa autobus predbehnúť. V dôsledku toho niekoľkokrát prepol diaľkové svetlá na tlmené, aby upozornil vodiča autobusu, že bude predbiehať. Potom začal autobus po ľavej strane cesty predbiehať rýchlosťou okolo 90 km/hod., pričom mal pri predbiehaní rozsvietené len tlmené svetlá, aby neoslňoval vodiča autobusu. Keď sa dostal prednou časťou svojho motorového vozidla zhruba na úroveň prednej časti autobusu, zrazu zbadal na vzdialenosť asi 30 metrov oproti sebe ísť neosvetleného bicyklistu, ktorý išiel v strede svojej polovice vozovky. Na túto situáciu reagoval jednak brzdením a jednak vytočil riadenie vľavo, aby sa vyhol čelnému nárazu, zrážke však už pre krátku vzdialenosť nemohol zabrániť a do bicyklistu narazil pravou prednou stranou vozidla. autobus na mieste nehody nezastavil, lebo jeho vodič pravdepodobne nepostrehol, že došlo k dopravnej nehode.

Aj z výpovede poškodeného I. Š. vyplýva, že v kritickom čase išiel v pravej polovine vozovky v smere svojej jazdy na neosvetlenom bicykli, ďalej že videl v protismere ísť autobus a za ním osobné auto a že ho zrazilo osobné auto, keď predbiehalo autobus.

Skúškou na alkohol v krvi obvineného bola zistená normálna hladina a v krvi poškodeného 0,48 promile ethylalkoholu.

Údaje obvineného a poškodeného sú v podstate v súlade s obsahom protokolu o nehode v cestnej premávke a s náčrtkom miesta dopravnej nehody.

Okresný prokurátor urobil chybu, keď za daného skutkového stavu ponechal bez povšimnutia okolnosť, že obvinený pri predbiehaní autobusu s vlekom mal rozsvietené len tlmené svetlá, hoci vozidlo viedol rýchlosťou 90 km/hod. týmto konaním sa obvinený dostal do rozporu s ustanovením § 9 ods. 1 vyhlášky č. 80/1966 Zb., podľa ktorého je vodič povinný prispôbiť rýchlosť jazdy okrem iného aj vzdialenosti, na ktorú má rozhľad. -rýchlosť jazdy prispôsobená vzdialenosti, na ktorú má vodič rozhľad, je len taká veľká rýchlosť, aby vzdialenosť, na ktorú možno vozidlo zastaviť, nebola väčšia, než vzdialenosť, na ktorú vodič pred vozidlo vidí. To znamená, že aj pri stlmení diaľkových svetiel (§ 23 vyhlášky č. 80/1966 Zb.) je vodič povinný ísť len tak rýchlo, aby mohol včas zastaviť, ak sa mu na vozovke objaví prekážka vo vzdialenosti, na ktorú mu svetlá osvetľujú vozovku (tlmené svetlá majú účinne osvetľovať vozovku najmenej na vzdialenosť 40 metrov - porov. § 45 ods. 1 vyhlášky č. 32/1972 Zb.).

Túto základnú povinnosť je povinný vodič rešpektovať aj pri predchádzaní iného vozidla pri jazde za zníženej viditeľnosti (napr. v noci). Ak teda obvinený pred ním idúci autobus s vlekom predbiehal rýchlosťou 90 km/hod., bolo pre bezpečnú jazdu potrebné, aby vzdialenosť, na ktorú mal pred vozidlom rozhľad, bola dostačujúca pre včasné zastavenie v prípade objavenia sa akejkoľvek prekážky na vozovke v krajnom dosahu svetiel jeho vozidla. Za situácie, že išlo o suchú asfaltovú vozovku, musel mať obvinený pri uvedenej rýchlosti podľa výpočtu pred vozidlom rozhľad aspoň 90 - 100 metrov, aby mohol včas pri objavení sa prekážky (napr. chodca, neosvetleného bicyklistu alebo aj inej prekážky na vozovke) zastaviť. Z uvedeného je zrejmé, že pri jazde rýchlosťou 90 km/hod. nemohol obvinený predbiehať autobus len s rozsvietenými tlmenými svetlami. Pri objavení prekážky nemohol totiž vozidlo včas zastaviť na vzdialenosť zhruba 30 metrov, na ktorú mal pred vozidlo pri tomto osvetlení rozhľad. Rýchlosťou 90 km/hod. mohol obvinený predbiehať autobus len pri rozsvietených diaľkových svetlách, ktoré majú účinne osvetľovať vozovku pred vozidlom najmenej na vzdialenosť 100 metrov (porov. § 45 ods. 3 vyhlášky č. 32/1972 Zb.).

Ustanovenia § 23 ods. 3 vyhlášky č. 80/1966 Zb. ukladá vodičovi motorového vozidla povinnosť stlmiť diaľkové svetlá, ak by mal oslniť vodiča motorového vozidla idúceho pred ním. Táto povinnosť má zamedzovať tomu, aby nedochádzalo k eventuálnemu oslneniu vpredu idúceho vodiča motorového vozidla najmä odrazom diaľkových svetiel v spätnom zrkadle.

V danom prípade však obvinený pri predbiehaní autobusu s vlekom prešiel na ľavú polovicu vozovky v smere svojej jazdy a keď popri tomto autobuse predbiehal, bol povinný vzhľadom na rýchlosť svojho vozidla rozsvietiť diaľkové svetlá, ktoré majú svetelný dosah aspoň 100 metrov, lebo len vtedy by bola rýchlosť jeho jazdy primeraná vzdialenosti, na ktorú mal rozhľad.

Ak takto obvinený nekonal a pri tlmených svetlách predbiehal autobus rýchlosťou 90 km/hod., dostal sa do rozporu s ustanovením § 9 ods. 1 vyhlášky č. 80/1966 Zb. v porušení povinností v tomto ustanovení uvedenej spočíva aj spoluvina obvineného na dopravnej nehode, lebo pri rozsvietených diaľkových svetlách by prekážku, v danom prípade neosvetleného bicyklistu, mohol včas zbadáť a pri správnej reakcii nehode predísť.

Najvyšší súd SSR preto na základe sťažnosti pre porušenie zákona vyslovil zistené porušenie zákona a napadnuté uznesenie zrušil. Pri novom prejednaní veci musí okresný prokurátor preskúmať predovšetkým otázku, či sa na stíhaný trestný čin nevzťahujú aboličné ustanovenia rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 8. 5. 1975.

1) Porov. teraz ustanovenia § 12 ods. 1 vyhl. č. 100/1975 Zb.